

קונטרס

קדשת הדבור

יבאר ויגלה מעלת האדם המקדש את דבורו, ואיך ששוקל
כל דבור קדם שמוציאו מפיו, ועל-ידי-זה יזכה לאריכות
ימים ושנים טובות גם בעולם הזה, ומכל שכן שגם יזכה
לחיי עולם הפא לנצח.

פנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון,

בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אנים ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי חכמינו

הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה "ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, אִם הָיָה הָאָדָם
מְקַדֵּשׁ אֶת דְּבוּרוֹ, וְתָמִיד הָיָה מְדַבֵּר רַק
דְּבוּרֵי אַמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְהָיָה
מְחֻזַּק אֶת זוּלָתוֹ, אִזְּ הָיָה נֹעֵשֶׂה מִשְׁפָּן
הַשְּׂכִינָה, שֶׁהַשְּׂכִינָה הִיְתָה שְׂרוּיָה אֶצְלוֹ.
(אמרי מוֹהֲרָא"ש, חֵלֶק ב', סִימָן תַּקְעַד)

קוֹנְטֵרַס

קִדְשַׁת הַדְּבֹר

.א.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֱהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, כִּי קִדְשַׁת הַדְּבֹר
זֶה עֵקֶר מַעֲלַת הָאָדָם עַל כָּל הַנִּבְרָאִים, כִּי הַדְּבֹר הוּא
הַצְנוּר הַמְמַשִּׁיף שֶׁפַּע לָאָדָם — בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין
בְּרוּחָנִי, וְלִהְפוּף — כָּל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים וְהַדִּינִים
הַקָּשִׁים וְהַמְרִים, שֶׁמְסַתְּבֵף בָּהֶם הָאָדָם, הֵם רַק עַל-יְדֵי
הַדְּבֹר — כְּשֶׁאֵינּוּ מְקַדְּשׁוּ; וְעַל-כֵּן רָאָה, אֱהוּבִי, אָחִי,
מִהֲרַגַע הַזֶּה לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמְךָ לַחֲשֹׁב קֹדֶם שְׂאֵתָה
מוֹצֵיא אֵיזָה דְּבֹר מְפִיךָ מֵהַ יֵצֵא לְךָ מִזֶּה, וְהֵאֵם
בְּהַדְּבֹר הַזֶּה יֵשׁ לְשׁוֹן הָרַע, אוֹ רְכִילוֹת, אוֹ לִיצְנוּת, אוֹ
דְּבָרִים בְּטָלִים, אֲשֶׁר כָּל אֶחָד מֵאלוֹ הוּא עֹבְרָה חֲמוּרָה,
וְעַל-יְדֵי שְׂתוֹזְכָה לְקַדֵּשׁ אֶת דְּבֹר פִּיךָ, עַל-יְדֵי-זֶה תוֹזְכָה

למחין נקיים, וימשכו עליך רחמים וחסדים גדולים, ותהיה מישב היטב בדעתך, ותזכה לכל טוב אמתי ונצחי, לא-כן אם תפגם בדבור פיה, ותדבר כל העולה על רוחך, אז יתבלבל מחך לגמרי, ותסבל יסורים קשים ומרים, ומה גם שתסתבך בכל מיני ופוחים, מחלוקות ומריבות, ודבר זה יעקר אותך משרשך לגמרי, ותסבל אחר-כך יותר ויותר; על-כן ראה לשמר מאד על דבורך — ותראה לקדש את הדבור, ותדבר תמיד רק דבורים נקיים, שלכל יהיה מערב בהם איזה דבור אסור, כגון: לשון הרע, או רכילות, או נבול פה, או קללות, חס ושלום, וזה ימשיך עליך כל מיני השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות; אשרי מי שזוכה להגיע אל קדשת הדבור, שזה יסוד האדם.

ב.

אהובי, אחי היקר! ראה להדביק נפשך תמיד בו יתברך, ותציר בדעתך איך שיהכל לכל אלקות גמור הוא, ואתה עומד באמצע האור, ועל-ידי-זה תזכה לקדשת הדבור, כי כשאדם מרגיש איך הקדוש ברוך הוא בעצמו מסבב אותו, והוא אתו, עמו ואצלו, אז

קדשת הדבור

פט

אִפְלוּ כְּשֶׁמְדַבֵּר, מִכִּיּוֹן שֶׁהוּא מְדַבֵּר אֶז אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
מֵאַחַר שֶׁאֵין בְּלִעְדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא עוֹמֵד וְשׁוֹמֵעַ
דְּבוּרָיו, זֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת קְדֻשַׁת הַדְּבוּר, כִּי כְּשֶׁאָדָם
מִמְּשִׁיךְ רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֵלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתוֹךְ דַּעְתּוֹ
וּמִחֲשַׁבְתּוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה יוֹצְאִים הַדְּבוּרִים שְׁלוֹ כְּחִיצִים,
וְקוֹלְעִים אֶל הַשְּׁעָרָה, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְדַבֵּק
עֲצָמוֹ כָּל-כָּף בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁבִשְׁעָה שֶׁמְדַבֵּר, יֵצִיר
בְּדַעְתּוֹ שֶׁהוּא אֶז מְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, הָעוֹמֵד סָמוּךְ לוֹ,
וְזֶה שְׁלֵמוֹת קְדֻשַׁת הַדְּבוּר.

ג.

אָחִי זְרַעֵי הַיָּקָר! עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי כָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר
עֲלִיךָ, הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִית מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ, וְעַל-
כֵּן אֵין לָךְ לְקָרוֹת תָּגֵר עֲלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲדַרְבָּה רְאֵה לְקַבֵּל
הַכֹּל בְּאַהֲבָה, וְהַעֲקֵר רְאֵה לְשִׁתֵּק וְלֹא לְהַגִּיב, וּמִכָּל
שֶׁכֵּן לֹא לְדַבֵּר אֶז דְּבוּרִים נִגְדוּ יִתְבָּרַךְ — בְּשִׁעָה
שֶׁעוֹבֵר עֲלִיךָ מֵה שֶׁעוֹבֵר, רַק אֲדַרְבָּה בְּשִׁעָה שֶׁמֶר לָךְ
מֵאֵד מִכָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עֲלִיךָ, הַרְגֵל עֲצָמָךְ לְדַבֵּר אֶז עִם
כָּל מִיִּדְעִיךָ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה עֵקֶר קְדֻשַׁת הַדְּבוּר —
כְּשֶׁזוּכָה מִתְקַף דַּחְקוֹתוֹ וְקִטְנוּתוֹ לְבָרַח רַק אֵלָיו

יתברך, ומספר לו כל מה שמעיק לו בפדטי פרטיות,
 כאשר ידבר איש עם רעהו, ולא עוד אלא שגם עוסק
 לדבר עם אחרים על עצם עצמיות חיות אלקותו
 יתברך, ומגלהו יתברך לכל העולם כלו, אשר זה עקר
 שלמות קדשת הדבור בתכלית השלמות, כי בשעה
 שעובר על האדם מה שעובר — יסורים קשים ומרים
 מבית ומבחוץ, אז הוא בסכנה גדולה. כי בנקל יכול
 לפל בנוקבא דתהומא רבא על ידי שיפליט מפיו איזה
 דבור רע, חס ושלום, כלפי מעלה, או ידבר ויתקוטט
 עם אחרים, ויפליט מפיו אלו דבורים שאין ראוי
 להעלותם על שפתי פיו, ועל-כן בה בשעה שעובר
 עליה מה שעובר, תדבר רק עמו יתברך, ותספר רק
 לפניו יתברך מה שמעיק לך, וכן תדבר עם אחרים רק
 דבורי אמונה והשגחה פרטית, ואז דוקא תזכה להכלל
 בו יתברך לגמרי, וזו שלמות מדרגת קדשת דבור, אשר
 תביא אותך אל רוח הקדש ברור.

ד.

אהובי, אחי היקר! ראה להרגיל את עצמך לדם
 ולשתק, ואל תוציא שום דבור נגד שום בר ישראל,

וְאִם שְׂכֹאֵב לָךְ מְאֹד, רְאֵה לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְרַק לוֹ יִתְבָּרַךְ תְּסַפֵּר הַכֹּל, אֲבָל לֹא לְפָנַי בְּשֵׁר וְדָם, אֲשֶׁר לֹא יוֹעִיל כָּלֵל, כִּי אֵין מִי שְׂיִבִין אוֹתָךְ, רַק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֶצְמוֹ, וְכֹל מֵה שֶׁתִּזְכֶּה יוֹתֵר לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ-כֵן יוֹתֵר יִתְקַדֵּשׁ וְיִטְהַר דְּבוּרָךְ וְתִזְכֶּה לְהַכִּלֵּל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לָבוֹא אֶל בְּטוּל אִמַּת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אִם עַל-יְדֵי קְדֻשַׁת הַדְּבֹר, וְאִם שְׂאֲנֵי יוֹדֵעַ, שְׂמֵרֵב כְּאֵב וְצַעַר שְׂיֵשׁ לָךְ מִכָּל הָעוֹל שְׂעוֹשִׂים לָךְ גִּתְעַקֵּם לְבָבְךָ, עִם כָּל זֹאת יוֹתֵר טוֹב לָךְ לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִסְפֹּר לוֹ הַכֹּל, מֵאֲשֶׁר תִּלָּךְ לְסַפֵּר לְפָנַי בְּשֵׁר וְדָם, אֲשֶׁר רַק יִצְחַק מִמֶּךָ, וּמִכָּל שְׂכֵן שְׂלֹא יִבִין אוֹתָךְ כָּלֵל, אֲשֶׁרִי הַזֹּכֶה לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזוֹכֶה לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ עֲרֻבוֹת זֵיו אוֹר חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד.

ה.

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! רְאֵה לְדַבֵּק עֲצֻמָּךְ לְגִמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד תִּצְיֵר בְּדַעְתְּךָ אֵיךְ שֶׁהַכֹּל אֱלֻקוֹת גָּמוֹר הוּא, וְאַתָּה עוֹמֵד בְּאֶמְצֵעַ, וְאִז כְּשֶׁתִּצְיֵר כָּךְ בְּדַעְתְּךָ וּבְמַחְשַׁבְתְּךָ, אִז תִּשְׁמַר וְתִקְדֵּשׁ מְאֹד אֶת דְּבוּרֵי פִיךָ,

מֵאַחַר שֶׁתִּדַע וְתִרְאֶה וְתִשְׁכַּל, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר
 שִׁיוּצָא מִפִּיךָ נִשְׁמַע וְנִתְקַבֵּל, וַיֵּשׁ מִי שֶׁשׁוֹקֵד עַל מוּצָא
 שְׁפִתוֹתֶיךָ, וְאֵז תִּזְכֶּה לִשְׁמֹר עַל דְּבוּרֶךָ, וְאַפְלוּ כְּשֶׁכָּבַר
 תִּדְבֹר, תִּכּוֹן שְׂאֵתָה מְדַבֵּר אֵז רַק עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִלְבִּישׁ
 בְּדְבוּרֶךָ, שְׂאֵתָה מְדַבֵּר עִם בְּנֵי אָדָם תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת,
 וְתִמְשִׁיךְ יְשׁוּעוֹת לְכָלֵּל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר מְדַרְגָּה זֶה
 הִיא שְׁלֵמוֹת קְדֻשַׁת הַדְּבוּר; אֲשֶׁרִי הַזֹּכָה לְהִגִּיעַ אֶל
 דְּבִקּוֹת אֵמֶת כְּזֹה, עַד שֶׁמְרַגֵּישׁ, בְּאַמֶּת אֶת עֲרֻבוֹת זֵיו
 נַעַם אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְזֹכָה לְקְדֻשַׁת הַדְּבוּר; אֲשֶׁרִי לוֹ
 בְּזָה, וְאֲשֶׁרִי לוֹ בְּבֹא, וְזֶה עֵקֶר הַמְּשַׁכֵּת רוּחַ — הַקְּדוֹשׁ,
 רוּחַ טְהוֹרָה עַל הָאָדָם.

ו.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֶהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! כִּי עֵקֶר גְּדֻלַּת
 הָאָדָם הוּא כְּפִי דְבוּרוֹ — אִם מְרַגֵּיל אֶת עִצְמוֹ לְדַבֵּר
 רַק מִמְּנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִמִּיד מְדַבֵּר רַק דְּבָרֵי תוֹרָה וְדְבוּרֵי
 אֱמוּנָה בְּהִשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, וְכֵן מְדַבֵּר דְּבוּרָיו בְּאִפְן חִיּוּבִי
 — שִׁיְהִיָּה טוֹב, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתוֹ,
 וַיִּחַזַק וַיֵּאֲמֵץ אֶת כָּל הַשְּׁבוּרִים הַרְחוּקִים וְהַנְּדַכָּאִים, כָּל
 זֶה הוּא בְּכָלֵּל קְדֻשַׁת הַדְּבוּר, וְכִמּוֹ-כֵן יִזְכֶּה לְהַפְּלִיל בּוֹ

יתברך, עד שימשיך על עצמו אור נורא ונפלא עד
 מאד, ויהיה תמיד מישב בדעתו, ולהפוך אם, חס
 ושלוש, יפקיר את פיו וידבר כל העולה על רוחו,
 ויפספס כל מיני דברים בטלים ודברים של מה בכך,
 מכל שכן, אם ידבר, חס ושלוש, גם דבורים אסורים,
 כגון: לשון הרע, רכילות, ליצנות, נבול פה וכדומה,
 על-ידי-זה יתבהל ותתבלבל דעתו, עד שישתגע
 לגמרי, כי הפל תלוי כפי דבורו של האדם, ועל-כן
 ראה, אהובי, אחי, לקדש את דבוריך, ולעולם אל
 תדבר מאחר כלל — אם לטוב אם להפוך, רק הרגל
 עצמך לדבר רק ממנו יתברך, ותחזק את כל מי שבא
 אליך, ותדבר עמו רק דבורי אמונה בהשגחה פרטית,
 ואיך שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ויתר
 הדבורים ראה לדבר רק עמו יתברך בלשון שאתה
 רגיל בה, הינו בשפת האם שלך, וכל מה שרק עובר
 עליך ראה להתיעץ ולדבר רק עמו יתברך, ולא עם
 בשר ודם, אשר ממילא לא יבין אותך, וזה נקרא באמת
 קדשת הדבור — כשזוכה לקדש את דבוריו בצורה
 כזו, אשר אין לו דבורים אחרים, אלא — או שמדבר
 אליו יתברך, או שמדבר ממנו יתברך, וכלל זה תנקט
 היטב בענין קדשת הדבור, כי רק באפן כזה נתקדש

הדבור, וממילא נתקדש כל האדם — כשמדבר רק עמו יתברך, או ממנו יתברך; אשרי הזוכה להגיע אל מדרגה זו, ואז לעולם לא ימט, רק יעלה תמיד מעלה מעלה, ויזכה להמשיך על עצמו אור רוחני עד מאד.

ז.

צריך שתתבונן, אהובי, אחי היקר, כי כל יום ויום שאינך שומר דבורך, ואתה מפספס כל העולה על רוחך, על-ידי-זה אתה עוקר את עצמך מחי החיים — ממנו יתברך, כי להפוך כשאדם זוכה לקדש את דבורו, ואינו מדבר כל העולה על רוחו, רק עקר דבוריו הם דבורים קדושים, דברי אמונה ויראת שמים, דברי תורה ודברי תפלה, על-ידי-זה זוכה להמשיך על עצמו אור נורא ונפלא מכל העולמות, עד המקום שהוא מנחש; ואפלו שכבר נפלת עד עכשיו בעמקי שאול תחתית ומתחתיו, על-ידי שתזהר מעכשו בקדשת הדבור, ותדבר רק דבורי אמונה והשגחה פרטית, דבורי תפלה והתבודדות, שיחה בינה לבין קונך, על-ידי-זה תזכה שתמשך על נשמתך הארה נפלאה מעצם אלקותו יתברך, ותאיר נשמתך באור נפלא כשמש

בְּצַהָרִים, וְאִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ אֶל מָה אַתָּה יְכוּל לְזַכּוֹת עַל-
 יְדֵי שְׁתַּקְדֵּשׁ אֶת דְּבוּרְךָ, אִפְלוּ שֶׁכָּבַר נִפְלֵת בְּמָקוֹם
 שֶׁנִּפְלֵת, וְנִתְלַכְלַכְתָּ כְּמוֹ שֶׁנִּתְלַכְלַכְתָּ, עִם כָּל זֹאת עַל-
 יְדֵי קְדֻשַׁת הַדְּבוּר יֵאִיר עָלֶיךָ אֹרֹו יִתְבָּרַךְ גַּם בְּמָקוֹם
 שֶׁאַתָּה מְנַח שָׁם, וְתִזְכֶּה לְצִאת גַּם מִשָּׁם; אֲשֶׁרִי מִי
 שֶׁאִינוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ, וְשׁוֹמֵר וּמְקַדֵּשׁ אֶת דְּבוּרוֹ
 תָּמִיד.

ח.

רְאֵה, אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, לְשָׁמֵר וּלְקַדֵּשׁ אֶת דְּבוּרְךָ,
 כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא כָּלִי לְהַמְשִׁכַת הַשְּׂכִינָה לְמַטָּה
 — אִם הָאָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת דְּבוּרוֹ, וּמְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
 וּמְפָרֵשׁ כָּל שִׂיחוֹתָיו לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְכֵן כְּשֶׁמְדַבֵּר עִם
 אֲחֵרִים דְּבוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְּׂגָחָה פְּרָטִית, וּמְחַזֵּק וּמְאַמֵּץ
 אוֹתָם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמְדַבֵּר עַל לִבָּם דְּבוּרֵי
 נְחוּמִים, וְכֵן כְּשֶׁמְדַבֵּר דְּבוּרֵי תּוֹרָה, וְלִהְפוֹךְ — אִם
 מְפַקֵּיר אֶת דְּבוּרוֹ, וּמְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ,
 וּמְפַטֵּט דְּבָרִים בְּטִלִּים, עַל-יְדֵי-זֶה עוֹקֵר אֶת עַצְמוֹ
 מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, כִּי גַם בְּעוֹלָם הַזֶּה מָר מְאֹד לְמִי
 שֶׁמְפַקֵּיר אֶת דְּבוּרוֹ, וּמְכַל שֶׁכֵּן בְּעוֹלָם הַבָּא, שֶׁנֶּעְקָר

לְגַמְרִי, וְנֶאֱבָד לְנִצָּח, עַל-כֵּן הַמְשָׁכִיל עַל דְּבַר אֱמֶת,
צָרִיף לְקַדֵּשׁ בְּיוֹתֵר אֶת דְּבוּרוֹ, וְלִבַּל יִדְבַּר כָּל הָעוֹלָה
עַל רוּחוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְכָא לְנִצָּח.

ט.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, כִּי אֵין אָחֵד
שְׁעוֹשֶׂה וְגוֹרֵם לְעֲצָמוֹ רָעָה גְדוֹלָה בְּיוֹתֵר בְּחַיָּיו כְּמוֹ
הָאָדָם בְּעֲצָמוֹ, עַל-יַדֵּי שְׁמִפְקִיר אֶת דְּבוּרוֹ, כִּי רַב
הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים שְׁאָדָם סוֹבֵל בְּחַיָּיו הֵם רַק כְּשִׁמְפָקִיר
אֶת דְּבוּרוֹ, וְאֵינוֹ שָׁמְרוּ כְּרֵאוּי, עַד שְׁכָל הַמַּחְלוּקוֹת
וְהַמְרִיבוֹת בְּבֵיתוֹ אוֹ עִם שְׁכֵנָיו, נִגְרָמִים לוֹ רַק עַל-יַדֵּי
שְׁמִפְקִיר אֶת דְּבוּרָיו, וּמְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחַ לְבוֹ,
וְאֵינוֹ מְקַדֵּשׁ אֶת דְּבוּרוֹ כָּלֵל, וּכְעֵין שְׁאֵמַר הַחֶכֶם: "עַד
שֶׁהַדְּבוּר בְּפִי אָנִי מוֹשֵׁל עָלָיו, וּמִיָּד שֶׁהוֹצֵאתִי אֶת
הַדְּבוּר מִפִּי, הוּא מוֹשֵׁל עָלַי" וּכְבָר אֵי אֶפְשָׁר לוֹ
לְהַחְזִירוֹ אֵלָיו, וּכְבָר יֵצֵא לְחַבֵּל לוֹ; וְעַל-כֵּן רָאָה,
אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, לְהַרְגִיל עֲצָמָךְ לְהַגִּיעַ אֶל קְדֻשַׁת
הַדְּבוּר, אֲשֶׁר אֵין עֲרָף לְגַדְלָתָהּ וּמַעְלָתָהּ, וְעַל-יַדֵּי-זֶה
תִּזְכֶּה לְשָׁלוֹם אֱמֶתִי וְנִצָּחִי, וְאֵף פַּעַם לֹא תָבוֹא לְיַדֵּי
מַחְלָקָת וּמְרִיבוֹת עִם שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם — לֹא

בְּבֵיתְךָ וְלֹא עִם שְׂכֵנֶיךָ, כִּי עַל-יְדֵי קִדְשַׁת הַדְּבָר זֹכִים
לְהַגִּיעַ אֶל הַשָּׁלוֹם הַנִּפְלָא; אֲשֶׁרִי שִׂיֵּאחֲזוּ בָּזֶה!

י.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֶהוּבִי, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת
בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכֹל אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא
מִמֶּשׁ, רַק נִתְלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּלְבוּשׁ הַזֶּה שֶׁקָּרָא עוֹלָמוֹת עַד
גִּשְׁמִיּוֹת עוֹלָם הָעֲשִׂיָה הַזֶּה, אֲבָל בְּאִמַּת עֶקֶר הַבְּרִיאָה
הִיְתָה רַק כְּדִי שְׁנוֹזְכָה לְהַפִּירוֹ יִתְבָּרֵךְ מִכָּל פְּרָטִי לְבוֹשׁוֹ,
שֶׁהִתְלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה הַגִּשְׁמִי, וַיַּחֲזֹר הָאָדָם אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ, הֵינּוּ שִׁיבְטֵל מִדַּעְתּוֹ אֶת הַגִּשְׁמִיּוֹת, וַיָּבֹא אֶל
בְּטוֹל הָעוֹלָם וּמְלוֹאוֹ, עַד שִׁיְהִיּוּ בְּעֵינָיו כְּאֵין וּכְאִפְס
מִמֶּשׁ לְהִיוֹתָם בְּטֵלִים וּמְבֹטְלִים בְּרוּחָנִיּוֹת חִיּוֹת
אֱלֹהוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהֵנָּה "בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ" כֹּל
הַבְּרִיאָה כְּלָה, הִיא דְבַר הַשֵּׁם, וְעַל-כֵּן אִם הָאָדָם זֹכֶה
לְקִדְשׁ אֶת דְּבוּרוֹ, וּמְדַבֵּר תָּמִיד רַק מְאִמַּתֵּת מְצִיאוֹתוֹ
יִתְבָּרֵךְ, וּמְגַלְהוֹ לְכֹלָם, בָּזֶה הוּא מוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל
הַפֶּעַל אֶת כָּל כּוֹנֵת הַבְּרִיאָה, שֶׁהִיְתָה בְּשִׁבִיל שִׁיְפִירָהּ
יִתְבָּרֵךְ, וּכְמוֹ שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ בְּעֵת הַבְּרִיאָה הַצָּרֵךְ כְּבִיכּוֹל
לְצַמְצֵם עֲצָמוֹ, כְּדִי שִׁיְהִיָּה מְקוֹם לְהַבְּרִיאָה, שֶׁכָּל זֶה

סוד הדבור: "בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נִעֲשׂוּ" כְּמוֹ-כֵן הָאָדָם הפְּרָטִי, כְּשֶׁרוֹצֶה לְגַלוֹת אֶת אֱמֶתֶת מְצִיאֹתוֹ בְּעוֹלָם, צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת דְּבוּרוֹ הַיָּטֵב, כִּי בְהִכָּרַח לְהִתְגַּלוֹת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַדְּבוּר, כִּי אֶחָד שֵׁשׁ לוֹ אֵיזָה עֲנִיָּן בְּמַחוֹ וְשָׁכְלוּ — עִם כָּל הַפְּרָטִים שֶׁבְּעֲנִיָּן הֵהוּא, וּכְשֶׁרוֹצֶה לְגַלוֹת לְזֻלָּתוֹ, הוּא צָרִיךְ לְדַבֵּר אֵלָיו בְּאִפְן שֶׁהֵהוּא יִשְׁמַע וְיִבִּין, נִמְצָא שֶׁהַדְּבוּר הוּא הַצְּמִצּוּם, כִּי בְּמָה שֵׁשׁ בְּמַחוֹ זֶה אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמָה שֶׁמְדַבֵּר וּמְגַלֶּה לְחֻבְרוֹ, זֶה הַצְּמִצּוּם שֶׁמְצַמֵּצֵם מַחוֹ וְהַשְּׁגָתוֹ וְשָׁכְלוּ, בְּאִפְן שֶׁחֻבְרוֹ יוּכַל לְתַפֵּס וּלְהַשִּׁיג הַשְּׁגָתוֹ, וּלְפִי רַב הַדְּבוּרִים, כְּמוֹ-כֵן נִמְשָׁכִים רַבּוּי הַצְּמִצּוּמִים, וּכְמוֹ-כֵן הוּא רַבּוּי הַגְּלוּיִים שֶׁמְתַגְּלֶה אֵלָיו; וְעַל-כֵּן מִי שֶׁרוֹצֶה לְדַבֵּק עֲצֻמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הֵהִכָּרַח לוֹ שִׁישְׁתַּק, עַד שֶׁמִּחְשַׁבְתּוֹ תַעֲלֶה מַעְלָה, וְתִדְבֵק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּכְשֶׁרוֹצֶה לְגַלוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, הֵהִכָּרַח לְדַבֵּר, וְעַל-כֵּן אִם זוֹכֶה לְקַדֵּשׁ אֶת דְּבוּרוֹ, אֵינִי יֵשׁ לוֹ כְּלֵי קְדוּשָׁה לְגַלוֹת וּלְפָרֵס אֶת אֱמֶתֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִוִּרִיד אֶת הַשְּׁכִינָה לְמַטָּה בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעוֹשֶׂה לוֹ יִתְבָּרַךְ דִּירָה כָּאֵן בְּתַחְתּוֹנִים, עַד שֶׁהַכֹּל מִתְהַפֵּךְ לְמַהוּתוֹ וּלְעֲצֻמוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֶל זֶה זוֹכִים רַק עַל-יְדֵי קְדֻשַׁת הַדְּבוּר; וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁזוֹכֶה לְקַדֵּשׁ אֶת

דבורו, ומנצל את דבורו רק לדברים טובים — גלוי
אמתת מציאותו יתברך, ומהפך את העולם הזה למקום
דירה להשכינה; אשרי לו.

יא.

אהובי, אחי היקר! מדוע לא תישב עצמך, ותראה
ותשכיל איך שכל הצרות והיסורים והקטנות והנפילות
שלה, הכל נגרם לה רק על-ידי שאתה מפקיר את פיה
לדבר כל העולה על רוחך, וזה עוקר את דעתך גם
בגשמיות ומכל שכן ברוחניות, כי אתה צריך לידיע,
אשר הדבור הוא התגלות הדעת, וכל מה שיש בדעתך
ובמח מחשבתך, כל זמן שזה עצור אצלך, אזי יש לה
חכמה ושכל, בינה ודעת, ותיכף ומיד כשאתה מוציא
בחוץ על-ידי דבור פיה, נתרוקנת דעתך, ואתה נעשה
כסיל, ועל-כן אמר התנא הקדוש: סג לך חכמה —
שתיקה! כי זה עקר גדר להחכמה — כששותק, כי
על-ידי-זה נשאר אצלו הלמוד והחכמה שיש בו. והנה
בקדשה, כשאחד לומד עם חברו, ומדבר רק דבורי
תורה ואמונה ושכל אלקי, על-ידי-זה שמוציא ונתרוקן
דעתו ושכלו, אזי זוכה שיתמלא לו כפלים, כי בזה

שלומד עם אחרים, ומוציא חכמתו לחוץ, הוא זוכה להכנים יותר, כעין שאמרו חכמינו הקדושים: ומתלמידי יותר מכלם, כי על-ידי שלומד ומדבר עם אחרים, הוא לומד גם מהם, כי בזה שמוציא גם מכנים, כי תקף ומיד כשרק נתרוקן, יש לו מקום להכנים יותר חכמה ודעת, והשגה ומחין, וכל זה בלמוד התורה הקדושה ובדבורי אמונה בהתגלות אלקותו יתברך, אבל כשמדבר ומפטפט בדבורים של מה בכך, על-ידי-זה נעשה שוטה, ומחו מטפש, ונעשה טפש גמור, ועל-כן אמר התנא: סיג לחכמה — הגדר שלא תצא חכמתך הוא — שתיקה, הינו לשחק במילי דעלמא; ועל-כן ראה לשמר מאד מאד על דבור פיה, ולא תדבר כל העולה על רוחך, ובזה תהיה חכם אמת; אשרי מי שמקיים זאת, ואינו מטעה את עצמו כלל.

יב.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, אשר עקר החכמה בזה העולם הוא — איך למעט בדבורו ולא יצטרך להשתמש בדבורו, ובזה נמדדת עקר חכמת

הָאָדָם, פִּי כָל מִי שֶׁשׁוֹתֵק יוֹתֵר, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא חָכָם
 בְּיוֹתֵר, כִּי גַם אֲוִיל מַחְרִישׁ חָכָם יִחַשְׁבֵּהוּ, וּמְכַל שֶׁפֶן
 שֶׁחָכָם אָמְתִי הוּא בּוֹדֵאֵי מִמַּעַט בְּדַבּוּר, וְאִינוֹ מְדַבֵּר כָּל
 הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, וּבָזָה נְתִישְׁבֶת וְנִתְקַיֶּמֶת דַּעְתּוֹ
 וְחֻכְמָתוֹ, וּכְבָר אָמַר הַחָכָם: אִם תִּרְבֶּה לְהַחְרִישׁ
 וּלְשַׁמֵּעַ, תִּיפֶה חֻכְמָתְךָ וְתִמְעִיט אֲשֵׁמוֹתֶיךָ, כִּי עַקֵּר
 חֻכְמַת הַחַיִּים הוּא לְמַעַט בְּדַבּוּר, וּבָזָה יַעֲבֹר אֶת
 הָעוֹלָם בְּטוֹב, וְתִתְקַיֶּם חֻכְמָתוֹ וּבִינָתוֹ, וְלֹא יִסְתַּבֵּךְ
 בְּשׁוּם צָרָה אוֹ בְּאִיזָה רִיב וּמַחְלָקַת חַס וְשָׁלוֹם.

יג.

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! רְאֵה אֵיךְ שֶׁעַקְרָתְךָ אֶת עֲצָמְךָ
 זֶה יָמִים וְשָׁנִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְנִסְתַּבְּכֶת בְּכָל מִינֵי
 סְבוּכִים רָעִים וּמַחְלָקַת, וְהַכֹּל רַק מִצַּד שֶׁהַפְּקָרָתְךָ אֶת
 דְּבוּרְךָ, וְלֹא שֶׁמֶרְתְּ אֶת הַדְּבֹר, מִדּוּעַ לֹא תִחְלִיט
 בְּעֲצָמְךָ — עַד כָּאֵן, וּמַעֲכָשׁוּ אֶתְחִיל לְקַדֵּשׁ אֶת דְּבוּרֵי,
 וְאֲשַׁמֵּר מְאֹד מְאֹד עַל דְּבוּר פִּי אֵיךְ לְהוֹצִיאֹ, וְאֲנַפֶּה
 אֶת דְּבוּרֵי בְּשֵׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה נְפוֹת, וּכְבָר אָמַר הַחָכָם: רְאוּי
 לוֹ לְאָדָם שֶׁיִּחְמַל עַל דְּבוּרוֹ, יוֹתֵר מִחֻמְלָתוֹ עַל מְמוֹנּוֹ,
 כִּי כָל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא כְּלִי לְהַמְשִׁכָה — אִם מְדַבֵּר

דבורי אמונה והשגחה פרטית, ודבורי תורה אזי ממשיך את השכינה בעולם, ומרבה קדשה וחיות וזיו בעולם, ולהפוך — אם מדבר רע ונבול פה ודבורים מגנים, רחמנא לצלן, הרי זה ממשיך קלפות והסתרות בעולם, ונעלמת ונסתרת אלקותו יתברך מעיני הבריות, וצרות רבות מתרבות בעולם, וסובלים מה שסובלים; על-כן ראה, אהובי, אחי היקר, לעשות התחלה חדשה מעכשו, ותמשיך על עצמך קדשת הדבור, ולא תדבר כל העולה על רוחך, והרגל עצמך במדת השתיקה, ואמר החכם: "שתק ותנצל, שמע ותלמד" ועל-ידי-זה תתרבה חכמתך, כמאמרם, זכרונם לברכה, (זהר הקדוש, בלק קצ"ג:), מי שמדבר הרבה, בזה מראה פגם שכלו, כי התגלות החכמה היא על-ידי מעוט הדבורים, והתגלות הסכלות היא על-ידי רבוי הדבורים, ועל-כן ראה לקדש את דבורך, ואז דוקא תזכה להכליל בו יתברך באמת; אשרי המציית, ואשרי המקיים!

יד.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי מעלת קדשת

קדשת הדבור

קג

הדבור עולה עד אין סוף, כי בדברי קדשה שהאדם מדבר פה בזה העולם לפני השם יתברך, נבראים למעלה למעלה עולמות ומלאכים קדושים, ומאיר אור גדול על נשמתו, ויהיו אחר-כך הדבורים מליצים ופרקליטים טובים בעבור נשמתו, והנה כל זה נאמר רק אם האדם מקבל על עצמו לקדש ולטהר את הדבור, אז דוקא — על-ידי הדבורים הקדושים שלו בונה ומאיר עולמות ומלאכים וזיו וחיות, אבל להפוך — אם מפקיר את דבור פיו, ומטמאו, אזי גורם בדיוק ההפוך — שמחריב עולמות, ובורא משחיתים, אשר יקטרגו עליו; ועל-כן ראה, אהובי, אחי היקר, לעזב כבר את הרגלך הרע — שהתרגלת עד עכשו מנעוריך לדבר כל העולה על רוחך, ומכל שכן לדבר רק רע כל היום, ותתחיל לתקן את פלי הדבור שלך, ואיך מתקנים? על-ידי רבוי שיחה בינו לבין קונו, ועל-ידי רבוי תפלות ובקשות, ועל-ידי רבוי למוד התורה הקדושה, שזה מכפר על פגם הדבור, ומהפך הכל לטובה והקטגור נעשה סגור; אשרי המקדש את דבורו!

טו.

אָחֵי הַיְקָר! עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי בְּזֵה הָעוֹלָם עָקַר
הַמַּעֲלָה הַגְּדוֹלָה וְהַנְּפִלָּאָה שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְזָכוֹת אֵלֶיהָ
הִיא — הַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִהְיוֹת עַל עֲצָמוֹ תָּמִיד
עֲרֹבוֹת זֵיו וְנַעַם חַיּוֹת אֱלֹהוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּכְנֶגֶד זֶה שֶׁהִיא
עַד עַכְשָׁו בְּקִטְנוֹת הַדַּעַת וּבְנִפְלִית הַמַּחִין וּבְשִׁבִירַת
הָרוּחַ, עַד שֶׁכִּמְעַט הִתְיָאֵשׁ מִחַיּוֹ, וְאָמַר — טוֹב מוֹתִי
מִחַיִּי, וְהִיא מְבַקֵּשׁ וּמְצַפֶּה בְּכָל יוֹם וּבְכָל שַׁעַה שְׂיָמוֹת,
כְּנֶגֶד זֶה יִהְיֶה הַכֹּל, וְיֵאִיר אֶת נַשְׁמָתוֹ בְּאוֹר גְּדוֹל,
וְיִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אוֹרוֹת וְחַיּוֹת עוֹלָמוֹת וּמְלֵאכִים,
דְּבָקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִרְגִישׁ מְכַל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה אֶת
הָאֱלֹהוֹת הַמְּחַיֶּה וְהַמְּהַיֶּה וְהַמְּקַיֶּמֶת אֶת הַכֹּל, אֲשֶׁר אֵין
לָּךְ עוֹד טוֹב מִזֶּה — שֶׁהָאָדָם מְקַשֵּׁר וּמְיַחֵד עִמוֹ
יִתְבָּרֵךְ, וּמְחַשְׁבָתוֹ, דְּבוּרוֹ וּמַעֲשָׂיו מְשֻׁלְבִים וּמְחַבְּרִים
אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאֵף שֶׁהוּא מְסֻתָּבֵב בְּזֵה הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי,
עִם כָּל זֹאת הוּא מְתַהַלֵּךְ בְּעֲלִיוֹנִים, הֵינּוּ — רִגְלָיו הֵם
בְּתַחְתּוֹנִים וְרֵאשׁוֹ בְּעֲלִיוֹנִים, אֲשֶׁר זוֹהִי הַתְּכֵלִית
הַנְּצַחִית שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהִגִּיעַ אֵל זֶה בְּזֵה הָעוֹלָם; וְאֵל
כָּל זֶה תּוֹכֵל לְזָכוֹת, אֶהוּבִי, בְּנֵי יְקִירִי, רַק עַל-יְדֵי
קְדֹשֶׁת הַדְּבֹר — לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד לֹא לְדַבֵּר כָּל

העולה על רוחו, מכל שכן לא לטנף את דבורו, חס ושלום, בדבורים אסורים, כגון: לשון הרע ורכילות, וליצנות, נבול פה ודברים בטלים, לכן, אהובי היקר! מה דהנה היה, ראה לעשות התחלה חדשה מעכשו, ותשמר מאד על דבור פיה, אשר הוא השער והפתח להגיע על ידו לכל המדרגות וההשגות העליונות — שתסתובב עם רגליך בעולם הזה, אבל ראשך יהיה תמיד בשמים, צופה ומביט בפרצוף כל העולמות, מיחד יחודים קדושים, מקשר ומשלב העולם הזה עם העולם הבא; אשרי מי שלוקח את עצמו בידיו, ומתחיל התחלה מעכשו בקדשת הדבור, ואז יזכה להגיע ולבוא לכל זה.

טז.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, אשר לזכות להגיע אל קדשת הדבור, אל זה צריכים אמונת גדולה, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (חלין פט): מאי אמונתו של אדם בעולם הזה? ישים עצמו כאלם, ונקט אמונת כי על קדשת הדבור צריכים אמונת גדולה, וכדרך אמן, אשר לוקח לו הרבה זמן ויגיעות וטרחות מרבות

עַד שִׁילְמַד הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב הָאֲמֵנוֹת, כְּמוֹ-כֵן בְּאֲמֵנוֹת
 קִדְשַׁת הַדְּבֹר, צָרִיךְ הַרְבֵּה זְמַן עַד שִׁילְמַד עֲצֻמוֹ לִהְיוֹת
 זֹהִיר בְּדַבּוּרוֹ, וּלְדַבֵּר רַק הַמָּתָר, וַיִּזְהַר לֹא לְדַבֵּר מֵהַ
 שְׁאֵסוּר, וּכְבָר אָמַר הַחֲכָם: "מִי שִׁיפְחִידֵהוּ הַדְּבֹר,
 תִּצְלִיֵּהוּ הַשְּׁתִיקָה" כִּי בְּזֶה שִׁילְמַד עֲצֻמוֹ אֲמֵנוֹת הַדְּבֹר
 — לְשֵׁתֵק מְתִי שְׁצָרִיכִים לְשֵׁתֵק, עַל-יְדֵי-זֶה לֹא
 תִּפְחִידֵהוּ שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַע-עוֹלָם, וַיְהִי בְּטוֹחַ מְאֹד מְאֹד,
 כִּי מֵאֲמַר הָעוֹלָם יְדוּעַ: "כְּשֶׁאֲנִי מְדַבֵּר דָּבָר, הוּא מוֹשֵׁל
 בִּי, וּכְשֶׁאֲנִי מְדַבֵּר, אֲנִי מוֹשֵׁל בּוֹ" וְעַל-כֵּן עָלִיךְ לְדַעַת,
 אֲהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, כִּי עַל קִדְשַׁת הַדְּבֹר צָרִיכִים אֲמֵנוֹת
 גְּדוֹלָה, לְלַמַּד אֶת חֲכַמַת הַדְּבֹר וּלְשֵׁתֵק בְּמָקוֹם שְׁצָרִיךְ
 לְשֵׁתֵק, עַד שִׁיְהִי אֵלֶם גָּמוּר, וּלְדַבֵּר בְּשַׁעַה שְׁצָרִיךְ
 לְדַבֵּר, הֵינּוּ בְּגִלּוּי אֲמֵתֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ — לְגִלּוֹת
 וּלְפָרְסֵם לְכָל אֲמֵתֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּלְלַמַּד עִם
 אַחֲרִים אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר אֵין לָךְ עוֹד זְכוּת
 הַרְבֵּים יוֹתֵר גְּדוֹלָה מְזוֹ — שְׁלוֹמֵד עִם אַחֲרִים; אֲשֶׁרִי
 מִי שְׁלוֹמֵד אֶת חֲכַמַת הַדְּבֹר, וְזוֹכֵה לְהַגִּיעַ בְּאֲמֵת אֶל
 קִדְשַׁת הַדְּבֹר, שְׂאֵז יִזְכֶּה לְרַב טוֹב הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן;
 אֲשֶׁרִי לוֹ בְּזֶה, וְאֲשֶׁרִי לוֹ בְּבֹא!

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל עוֹלָם!